

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-07-000 231
Бања Лука, 04.6.2008. године

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића као предсједника вијећа, Стаке Гојковић, Виоланде Шубарић, Биљане Томић и Горјане Попадић као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице Б.И. из Б., коју заступа пуномоћник З.Б., адвокат из Б., против туженог Г. Б., кога заступа Р.Ј.П. Б.Л., (сада П. РС), ради утврђења правне ваљаности усменог тестаментa, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Окружног суда у Бањалуци број Гж-2058/02 од 23.3.2005. године, на сједници одржаној 04.6.2008. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањалуци број П-1203/99 од 06.6.2002. године, одбијен је као неоснован тужбени захтјев тужитељице којим је тражила да се утврди да је правно ваљан усмени тестамент оставитељице А.Р., којим је својим јединим насљедником на цијелој својој имовини именовала тужитељицу, те одлучено да свака сранка сноси своје трошкове.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањалуци број Гж-2058/02 од 23.3.2005. године, жалба тужитељице је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужитељица побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се оспорена пресуда укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужени није одговорио на ревизију тужитељице.

Ревизија није основана.

У поступку који је претходио доношењу оспорене пресуде, првостепени суд је на основу проведених доказа утврдио да је оставитељица А.Р.10-15 дана

пред смрт у присуству свједока В.Д., Б.В. и Д.Ђ., изјавила да ће чим приздрави отићи у суд или код адвоката да сачини писмени тестамент, да је и раније, много пута говорила да ће то учинити, да њена смрт није дошла изненада, јер да је прије смрти боловала неколико мјесеци, узимала терапије и одлазила на прегледе. Узимајући у обзир да су тужитељица и њена маћеха А.Р. биле у добрим породичним односима, те да је жеља А.Р. била да сва њена имовина након смрти припадне у наслеђе тужитељици, првостепени суд је закључио да ипак изјава коју је дала А.Р. 10 до 15 дана прије смрти нема својства усменог тестаментa. Будући да је том приликом оставитељица само рекла да ће отићи у суд или код адвоката да сачини писмени тестамент, по оцјени првостепеног суда ова изјава нема својства последње изјаве воље, него је речена у обичном разговору са блиским особама и упућује на закључак да А. није била неука у погледу форме располагања својом имовином и да је имала могућност да за вријеме од скоро 30 година по смрти мужа сачини писмени тестамент знајући да је тужитељица њена пасторка и да питање њене имовине остаје неријешено. Како ни њена смрт није дошла изненада, а све до смрти је излазила из куће, првостепени суд је закључио да околности у којим се нашла А.Р. нису биле изнимне и да је имала могућност да прије смрти сачини писмени тестамент, па је позивајући се на одредбе чл. 76. и 77. Закона о наслеђивању. ("Службени лист СР БиХ" бр.7/80 и 15/80- у даљем тексту: ЗН) одбио тужбени захтјев тужитељице као неоснован.

Чињенична утврђења и правни закључак првостепеног суда, другостепени суд је оцијенио правилним па је жалбу тужитељице одбио као неосновану и првостепену пресуду потврдио.

Правилно су нижестепени судови, с обзиром на утврђено чињенично стање, закључили да се у конкретном случају нису стекли законом прописани услови за пуноважност усменог тестаментa.

Одредбом члана 76. ЗН је прописано да завјешталац може изјавити своју последњу вољу усмено пред два свједока, само ако услијед изузетних прилика није у могућности да сачини писмени тестамент (став 1.). Усмени тестамент престаје да важи по истеку 30 дана. од престанка изузетних прилика у којима је сачињен (став 2.).

Према томе, за пуноважност усменог тестаментa потребно је да су кумулативно испуњени слједећи услови: да је завјешталац своју последњу вољу изјавио у изузетним приликама; да услијед таквих изузетних прилика није био у могућности сачинити писмени тестамент; да је своју последњу вољу завјешталац усмено изјавио пред два свједока и да је завјешталац умро док су трајале изузетне прилике због којих он није био у могућности да сачини писмени тестамент или прије истека 30 дана од престанка изузетних околности.

Изузетне прилике под којим се признаје пуноважност усменог тестаментa процјењују се према конкретним околностима, али признање пуноважности усменог тестаментa оправдано је само ако завјешталац у конкретним приликама није био у могућности да сачини писмени тестамент.

У овој правној ствари правилно су нижестепени судови закључили да, прије свега, изјава коју је А.Р. дала пред свједоцима В.Д., Љ.В. и Д.Ћ. по својој садржини није посљедња изјава воље која би била дата у смислу да она своју имовину оставља тужитељици, него је њом исказала намјеру да сачини писмени тестамент којим ће имовину оставити тужитељици. Правилно су закључили нижестепени судови да ни утврђене околности здравственог стања А.Р. у којим је дала поменути изјаву пред овим свједоцима, нису је онемогућавале да сачини писмени тестамент. Управо, супротно наводима ревизије, и по оцјени овог суда из утврђења нижестепених судова произлази да у вријеме давања наведене изјаве код А.Р. није постојала свјест и воља да искаже своју посљедњу вољу у погледу располагања имовином за случај смрти, нити су прилике у којима је дала ту изјаву до дана када је умрла, гледано и субјективно и објективно, биле такве да би могућност сачињавања писменог тестаmenta била искључена. Наиме, изузетне субјективне околности на страни завјештаоца које подразумјева одредба члана 76. ЗН морају бити по својој природи такве да се због њих он нашао у великој опасности по живот и да су га спријечиле да сачини писмени тестамент, па су наводи ревизије да су нижестепени судови погрешно примјенили одредбу члана 76. ЗН неосновани.

Неоснован је приговор ревизије да је повредом одредбе члана 8. Закона о парничном поступку („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77 до 35/91, те „Службени гласник Републике Српске“, бр. 17/93 до 32/94, у даљем тексту ЗПП), у оспореној пресуди изостала анализа међусобних односа тужитељице и оставитељице према исказима саслушаних свједока и исказу тужитељице када је саслушана у својству парничне странке. Нижестепени судови су овим доказима утврдили и при одлучивању имали у виду чињеницу да су тужитељица и њена маћеха биле у добрим односима, као и чињеницу да је А.Р. у више наврата говорила да ће сачинити тестамент и сву своју имовину оставити тужитељици која се према њој односила као рођено дијете, али да до своје смрти она то није учинила.

Осталим наводима ревизије тужитељица побија правилност утврђеног чињеничног стања, што у ревизијском поступку није дозвољено, према изричитој одредби члана 385. став 3. ЗПП.

Из напријед наведених разлога ваљало је на основу члана 393. ЗПП у вези са чланом 456. став 1. важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07), одлучити као у изреци.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић